

עתירה 17/21

בבית בית הדין העליון של איגוד הכדורסל

לפני
השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק
עו"ד גדעון פרייטג
עו"ד יורם וסרצוג
1. מועדון הכדורסל הפועל חיפה
2. ספנסר ווייז
ע"י עו"ד רועי רוזן
נ ג ד

העותרים

1. ועדת החריגים שליד מנהלת ליגת העל לגברים
2. מנהלת ליגת העל לגברים
- ע"י עו"ד חגי אשלגי
3. איגוד הכדורסל בישראל
- ע"י עו"ד דן שוץ ו-עו"ד עדי בר

פסק דין

1. מועדון הכדורסל הפועל חיפה והשחקן ספנסר ווייז ["הפועל חיפה" "העותר" ושניהם יחדיו "העותרים"]
עותרים לביטולה של החלטת ועדת החריגים שפועלת במסגרת מנהלת ליגת העל לגברים [בהתאמה: "הוועדה"
או "ועדת החריגים" ו-"המנהלת"] שדחתה את בקשת העותר להעניק לו מעמד של שחקן פיתוח ישראלי -
Home Grown Player ["שפ"י" "HGP"] בהתאם לפסק הדין שניתן בעתירה 10/20 ["פסק המתאזרחים"].
העותרים מבקשים שיוענק לשחקן מעמד של שחקן פיתוח ישראלי לכל דבר ועניין.

2. הנסיבות

3. ביום 22.7.2021 ניתן פסק דין בבית דין זה בעתירה 10/20 בורדיון ואח' נ' מנהלת ליגת העל ואח' [בהתאמה
"עתירת המתאזרחים" ו-"פסק המתאזרחים"]. 17 העותרים (העותר נמנה עמם) ביקשו לבטל הסכם שנכרת
בין המנהלת לבין ארגון השחקנים שערך הבחנה בין שחקני פיתוח ישראליים לבין שחקנים אזרחים ישראליים
שאנם בוגרים של קבוצות נוער ישראליות ["מתאזרחים"].

4. ההסכם קבע שלושה עיקרים: (1) מגבלת שיתוף שחקנים זרים; (2) חובת שיתוף שפ"י בכל משחק; (3) שיתוף מתאזרחים שלא חלפו 4 שנים מיום שקיבלו אזרחות ישראלית ["תקופת המתנה"]. ההסכם הציב מגבלות שיתוף מתאזרחים בשני היבטים; האחד עלויות כספיות מסוימות שיוטלו על קבוצה עם רישום שחקים מתאזרחים; השני מגבלות שיתוף מתאזרחים בטופס המשחק¹. נקבעה גם ועדת חריגים שהוסמכה להחריג קבוצות מתשלום ההיטלים הכספיים.
5. איגוד הכדורסל לא שותף בגיבוש ההסכם. פסק המתאזרחים הטיל על האיגוד חובת גיבוש הסדר חדש. עד לגיבוש ההסדר החדש הותיר הפסק את ההסכם על כנו, בשינויים מסוימים באופן שלא יחרוג מעונת המשחקים 2021-22.
6. אלה השינויים בהסכם שנקבעו בפסק המתאזרחים: (1) תקופת ההמתנה קוצרה לשנתיים; (2) קיצוץ סכומי ההיטל ב-50% ופטור ממנו לרישום מתאזרח ראשון; (3) שינוי בהרכב ועדת החריגים ודרישה לקביעה מראש של תבחיני שיקול הדעת של הוועדה. הפסק קבע עוד ש"הוראות המתווה לא יחולו על שחקן מתאזרח שנקרא, לכל הפחות פעמיים, להשתתף באחת מנבחרות ישראל".
7. ביום 17.10.2021 דנה ועדת החריגים בפנייה של חמישה מתאזרחים ובהם גם העותר שביקשו לקבל מעמד של שפ"י – HGP. הוועדה הצביעה בפתח החלטתה על תבחיני שיקול הדעת שלה ובהתאמה לתבחינים קיבלה את בקשתם של ארבעה ודחתה את בקשתו של העותר.
8. מכאן העתירה שתכליתה, כאמור, ביטול החלטת ועדת החריגים וקביעה שמעמד העותר הוא כמעמד שפ"י לכל דבר ועניין.

עיקר טיעוני העותרים

9. העותרים אינם חולקים על בסיס סמכותה של ועדת החריגים. עתירתם אינה מתייחסת להחלטת ועדת החריגים גופה. ואינה כוללת טענת פסול בהחלטה שנובעת מן התבחינים שנקבעו בידי הוועדה או מדרך יישומם.
10. הלכה למעשה בפי העותרים טענה אחת ויחידה שתוקעת יתדותיה בפסקה 86ב(5) של פסק המתאזרחים לאמור: "הוראות המתווה לא יחולו על שחקן מתאזרח שנקרא לכל הפחות פעמיים להשתתף באחת מנבחרות ישראל". מאחר שהעותר נקרא פעמיים להשתתף במשחקי נבחרת ישראל הוא יצא מתחולת ההסכם וה"מתווה המרוכך" שנקבע בפסק הדין. אין הוא זקוק כלל להיות מוגדר כ"חריג" ולזכות מידיה של ועדת החריגים בכל זכות שהיא.
11. הפועל חיפה מוסיפה טענת הסתמכות; היינו היא נסמכה על הוראותיו הברורות של פסק הדין שעה שבחרה להחתים את העותר לשחק בשורותיה.

עיקר טיעוני המשיבים

12. בראשונה הן האיגוד והן המנהלת בחרו, מנימוקים שבסיסם לא לגמרי נהיר ומובן, כמו "להתנער" מוועדת החריגים או מכל אחריות לפעולתה. בא כוח האיגוד טען שלפי שלא היו לו יד ורגל בהסכם, ממילא אין לו גם

¹ אין צורך להידרש לפרטי המגבלות

עניין במתווה שבית הדין העליון גיבש. האיגוד מגבש בימים אלה, כפי שהונחה לעשות בפסק הדין, הסדר חדש ומאוזן שיביא בחשבון את האינטרסים והצרכים השונים. בא כוח המנהלת טען שוועדת החריגים היא גוף שכוון בית הדין העליון, אין היא גורם מגורמי המנהלת ולפיכך אינה מיוצגת על ידיה.

13. לאחר חילופי דברים נאות בא כוח המנהלת לומר שהמנהלת מקבלת את החלטת ועדת החריגים ותפעל לפיה. היא מתנגדת לכל סטייה מהחלטת הוועדה. האיגוד נותר ב"מריו" אדיש לוועדה ולהחלטותיה.

הכרעת הדין

ועדת החריגים

14. אף על פי שהדבר אינו נחוץ לשמה של עתירה זו נבקש להבהיר שוועדת החריגים היא גורם בלתי נפרד מגורמי המנהלת. הוועדה התכוננה מכוח ההסכם שבין המנהלת לארגון השחקנים ונקבעה בהסכם לפעול במסגרת המנהלת. פסק המתאזרחים לא כונן ועדה חדשה. הפסק אשרר את קיומה של הוועדה הקיימת תוך דרישה לשינוי מסוים בהרכב הוועדה והנחיה שהוועדה תפעל על פי מערך תבחינים מוקדם שעליה לגבש.

15. העובדה שהוועדה פועלת במסגרת המנהלת אינה שוללת את עצמאותה העניינית. הוועדה אינה כפופה בהחלטותיה להוראות המנהלת ולמנהלת אין רשות לבטל או לשנות את החלטות הוועדה שלא בדרך של עתירה לבית הדין העליון. המנהלת צריכה לייצג את הוועדה בכל דיון לפני כל ערכאה שיפוטית (אם כי אינה מחויבת להציג הסכמה להחלטה שאינה נראית לה נכונה). לשם המחשה, בית הדין העליון הוא גורם מגורמי האיגוד, עצמאי בכל הקשור לסמכותו העניינית והוא מיוצג בידי האיגוד לפני כל ערכאה שיפוטית (תוך שנציג האיגוד מותר גם בהסתייגות מהחלטת בית הדין).

16. הוועדה תפעל כל עוד לא נכנס לתוקף הסדר חדש שגורמי האיגוד הונחו בפסק המתאזרחים לגבש. הוועדה אמנם אינה פועלת במסגרת האיגוד אך זה אינו רשאי "להתנכר" לה. הטעם לכך נעוץ בפסק המתאזרחים שהתווה את פעולת הוועדה עד לגיבוש ההסדר החדש ועל האיגוד לקבל פסיקה זו של בית הדין העליון ככל פסיקה אחרת של בית הדין.

ספנסר ווייז

17. עניינו של ספנסר ווייז נגזר מקריאה והבנה של פסק המתאזרחים, רקעו ומשמעותו. ההסכם ששימש נושא הדיון בפסק המתאזרחים נועד להעלות את קרנו של שפ"י לקבוצות הליגה העליונה באמצעות מתווה בן שלושה רכיבים: (א) מגבלות רישום שחקנים זרים בקבוצה; (ב) דרישת רישום שפ"י בטופס המשחק; (ג) הגדלת עלויות שחקן שאינו שפ"י וכדאיות רישומו בקבוצה על ידי היטלים (ובעקיפין גם על ידי מענק עבור הימנעות מסוימת מרישום שחקנים שאינם שפ"י).

18. פסק הדין לא ראה צורך להידרש למגבלות רישום שחקנים זרים וגם לא למגבלות הרישום בטופס המשחק. להיפך, פסק הדין קיבל עקרונית את הרעיון שצריך לעודד ולקדם שפ"י וההגבלות על שילוב זרים או על רישום בטופס המשחק הן הכלי המאזן בין האינטרסים המנוגדים שהוסברו בפסק הדין.

19. ליבת פסק המתאזרחים נעוצה בצורך למנוע או לכל הפחות לצמצם הפליה בין אזרחי ישראל למשנהו. קשה להלום מצב של עלות מוגברת של העסקת שחקן אזרחי ישראל שאינו שפ"י. זו עשויה להיות הפליה עולים חדשים מול ילידי הארץ² או הפליה אזרח כנגד משנהו בלי שיש בסיס לשונות.
20. פסק המתאזרחים ביקש לצמצם את ההבחנה המפלה ולגרוע מן העלות המוגברת של שחקנים אזרחי ישראל שאינם שפ"י. מכאן תכליתה הברורה של הפסקה בפסק הדין לאמור: " **הוראות המתווה לא יחולו על שחקן מתאזרח שנקרא, לכל הפחות פעמיים, להשתתף באחת מנבחרות ישראל**". "הוראות המתווה", קרא, הסדרי החיוב הכספי, ההיטלים.
21. פסק הדין לא כיוון לשינוי בהבחנות בין שפ"י לשחקנים אזרחים או זרים בהקשר לרישום בקבוצה ובטופס המשחק זולת צמצום "תקופת ההמתנה". מעמדו של שחקן אזרחי שאינו שפ"י לאחר תקופת ההמתנה המקוצרת יהיה כמעמדו של אותו שחקן לאחר תקופת ההמתנה המקורית שבהסכם.
22. אמור מעתה. לאור פסק המתאזרחים הסדרי החיוב הכספי שנקבעו בהסכם וצומצמו בפסק, לא יחולו על העותר כמי ששותף פעמיים במשחקי נבחרת ישראל. הפועל חיפה לא תחויב בהיטל כלשהו בגין שילובו בקבוצה (בין שהוא בחזקת מתאזרח שנרשם ראשון ובין שרישומו אחרון) ותהא זכאית למענק אם מספר הזרים שרשמה, מלבד העותר, מצדיק את המענק. יתר רכיבי הפסק חלים על העותר לפי שוועדת החריגים לא החריגה אותו מהם.

הערת שוליים

23. ייתכן שפסק המתאזרחים הציב תבחין " מרוכז" מדי של שילוב שחקן פעמיים במשחקי נבחרת ישראל. הזמנה חד פעמית של שחקן להשתתף בסבב משחקים (טורניר) קצר מאד עשויה להכליל אותו בשני משחקים ויותר. התבוננות בתבחיני ועדת החריגים שמורכבת מאנשי מקצוע מראה שכדי להחיל הוראה מיטיבה נחוץ שילוב רב פעמי במשחקי הנבחרת.
24. לפי שאין עתירה לפנינו לשנות את הוראות פסק המתאזרחים ומאחר שממילא תחולתו הצפויה של המתווה שנקבע בפסק היא קצרת מועד, אין צורך ואין מקום לשינוי בהוראות פסק המתאזרחים.

התוצאה

25. **התוצאה היא שהעתירה מתקבלת באורח חלקי בכך שהפועל חיפה לא תחויב בהיטל כלשהו בגין רישומו של העותר ולא ייגרע מזכותה לקבל מענק אם הגריעה מבוססת על רישום העותר. לבד מכך מעמד השחקן יישאר ללא שינוי.**

ניתן היום כ"ד כסלו, תשפ"ב (28 נובמבר, 2021) ויומצא לצדדים בדוא"ל

השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק	עו"ד יורם וסרצוג	עו"ד גדעון פרייטג
נשיא בית הדין	חבר בית הדין	חבר בית הדין

² לא כל שפ"י הוא יליד ישראל ולא כל המחזיקים באזרחות ישראלית הם זכאי חוק השבות